

ความรู้ พฤติกรรมและปัจจัยที่มีผลต่อการใช้อยาปฏิชีวนะของประชาชนวัยแรงงานงานตำบลถาวรแอ่น

รัตนาวรี ทำรุ่ง

โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลบ้านเขาวง ตำบลถาวรแอ่น อำเภอยักษ์ภูมิพิสัย จังหวัดมหาสารคาม

บทคัดย่อ

การศึกษานี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความรู้ พฤติกรรมและปัจจัยการใช้อยาปฏิชีวนะของประชาชนวัยแรงงานในเขตรับผิดชอบของ รพ.สต.บ้านเขาวง ต.ถาวรแอ่น อ.ยักษ์ภูมิพิสัย จ.มหาสารคามซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการนำข้อมูลที่ได้ไปใช้ประกอบการจัดกิจกรรมส่งเสริมการใช้อยาอย่างสมเหตุผลในชุมชนเพื่อให้คนในชุมชนมีการพัฒนาการจัดการเรื่องยาให้สมเหตุผลและปลอดภัยในระยะยาว เป็นการศึกษาเชิงพรรณนา (Descriptive Research) โดยการศึกษาในกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 100 คน ระหว่างเดือนมกราคม 2564 – สิงหาคม 2564 ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ได้คะแนนความรู้เกี่ยวกับยาปฏิชีวนะโดยเฉลี่ย 13.78 คะแนน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 3.10 โดยมีคะแนนต่ำสุด 4 คะแนน คะแนนสูงสุด 19 คะแนน และเมื่อนำมาจัดระดับคะแนนแล้ว พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาส่วนใหญ่มีระดับความรู้ปานกลาง ร้อยละ 46 รองลงมาคือระดับความรู้ดี ร้อยละ 39 และมีระดับความรู้ไม่ดี ร้อยละ 15 ด้านพฤติกรรมการใช้อยาปฏิชีวนะ พบว่ากลุ่มตัวอย่างกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาส่วนใหญ่มีระดับพฤติกรรมดี ร้อยละ 49 รองลงมาคือมีระดับพฤติกรรมไม่ดี ร้อยละ 39 และมีระดับพฤติกรรมปานกลางร้อยละ 12 ด้านความสัมพันธ์ระหว่างความรู้กับพฤติกรรมการใช้อยาปฏิชีวนะของประชาชนวัยแรงงานของกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาพบว่า ความรู้ และพฤติกรรมมีความสัมพันธ์กันทางบวกในระดับปานกลาง (ขนาดความสัมพันธ์ $r = 0.442$) ด้านความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับพฤติกรรมการใช้อยาปฏิชีวนะของประชาชนวัยแรงงานของกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา พบว่า ประวัติการเคยใช้อยาปฏิชีวนะมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการใช้อยาปฏิชีวนะของกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา ซึ่งมีความสัมพันธ์กันทางบวก (ขนาดความสัมพันธ์ $\chi^2 = 33.115$ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ $P\text{-value} < 0.05$) ส่วนปัจจัยส่วนบุคคลด้านเพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ ประวัติการแพ้ยาปฏิชีวนะและประวัติการเจ็บป่วย/โรคประจำตัวไม่พบความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการใช้อยาปฏิชีวนะของกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา ผู้วิจัยได้นำผลวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยนี้ไปใช้ในการจัดโครงการส่งเสริมการใช้อยาปลอดภัยในชุมชนโดยมีกิจกรรม 1) จัดอบรม สัมมนาให้ความรู้ รณรงค์ ส่งเสริม เผยแพร่ข้อมูลข่าวสารด้านความปลอดภัยในการใช้ยาแก่ประชาชนโดยผ่านสื่อเสียงตามสาย 2) ออกตรวจประเมินร้านชำ ร้านขายยาในชุมชนทุก 3 เดือน 3) จัดตั้งทีมสมาร์ฟาร์มมาขับเคลื่อนโดยผู้นำชุมชนในการเฝ้าระวังตรวจสอบแหล่งขายยาในชุมชนครอบคลุมทุกหมู่บ้าน